

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07/06-264S

СИЛАБУС SYLLABUS	Лідерство та управління командою Leadership and team management	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК 3	
Освітній рівень Level of Education	Магістерський (другий)	
	Master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	Н	Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Agriculture, forestry, fisheries and veterinary medicine
Спеціальність Field of Study	Н1	Агрономія Agronomy
Освітня програма Degree Programme	Агрохімія і ґрунтознавство	
	Agrochemistry and soil science	

РІВНЕ – 2026

Силабус навчальної дисципліни «Лідерство та управління командою» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-науковою програмою «Агрохімія і ґрунтознавство» спеціальності Н1 «Агрономія». Рівне. НУВГП. 2026. 11 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31929/>

Розробник силабусу: Фроленкова Н.А., к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту та публічного
врядування

Силабус схвалений на засіданні кафедри менеджменту та публічного
врядування

Протокол №9 від "29" грудня 2025 року

Завідувач кафедри: Тихончук Л.Х., д.держ.упр., професор

Керівник (гарант) ОП: Ященко Л.А., к. с-г н, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості АЗ
Протокол № 5 від "08" січня 2026 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Прищепа А.М.,
професор

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Лідерство та управління командою»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр.</i>
Освітня програма	Агрохімія і ґрунтознавство
Спеціальність	Агрономія
Рік навчання, семестр	Денна/заочна – 1 рік, 2 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	денна – 16 год., заочна – 2 год.
Практичні заняття:	денна – 14 год., заочна – 8 год.
Самостійна робота:	денна – 60 год., заочна – 80 год.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>державна</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ	
Лектор	 Фроленкова Надія Анатоліївна, к.е.н, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування
Вікіситет	https://cutt.ly/mhdjtZg
ORCID	0000-0002-5248-6394
Канали комунікації	n.a.frolenkova@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	
Метою навчальної дисципліни є сприяння виявленню та розвитку лідерських якостей здобувачів вищої освіти, формування загальних компетентностей щодо використання інструментів лідерства у професійній діяльності, здатності працювати у міждисциплінарній команді, а також оволодіння практичними інструментами організації ефективної команди та розподілу ролей, управління командою як системою. Основними завданнями курсу є теоретична підготовка студентів із таких питань: теоретична та практична підготовка здобувачів з питань обґрунтування методологічних принципів, підходів формування лідерського мислення, вивчення основних категорій лідерства; засвоєння сучасних технологій реалізації лідерства; оволодіння методикою лідерських підходів для прийняття ефективних рішень за умов мінливого навколишнього середовища; набуття навичок формування лідерських якостей, формування ефективних команд та управління ними; вироблення умінь щодо реалізації сучасних психологічних методів та інструментів побудови ефективних комунікацій в організаціях.	
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5343	
Передумови вивчення	
(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)	
Передумовою вивчення дисципліни є проходження студентами ОК «Управління проектами», «Іноземна мова професійного спілкування» та «Психолого-педагогічні основи професійної діяльності»	
Компетентності	

ІК1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ФК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.

Програмні результати навчання (ПРН).

РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.

РН5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

РН9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.

РН10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.

РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції 16 год.	Практичні 14 год.	Самостійна робота 60 год.
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Оволодіти інструментами сучасного менеджменту для управління проектними та робочими командами у сфері агрономії на різних стадіях їх життєвого циклу. Знати методи та інструменти оцінки та розвитку лідерського потенціалу. Знати та уміти використовувати сучасні методики і технології самоменеджменту для розвитку лідерських здібностей	
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, дискусії, заняття у вигляді тренінгу, проектна технологія (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, розбір кейсів.	
Засоби навчання	Мультимедійні технології, презентації, інформаційно-комунікаційні системи, інтернет-сервіси.	
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати методи обґрунтування та прийняття управлінських рішень у сфері агрономії. Розуміти принципи та етапи планування. Уміти формулювати докази; робити висновки і узагальнювати аргументи	
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, дискусії, заняття у вигляді тренінгу, проектна технологія (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, розбір кейсів.	
Засоби навчання	Мультимедійні технології, презентації, інформаційно-комунікаційні системи, інтернет-сервіси.	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН9.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Розуміти роль і задачі лідера в глобальному світі та на мікрорівні; природу влади та лідерства. Опанувати методологію розвитку компетентностей сучасного лідера.. Володіти комунікативними технологіями. Вміти обирати види, форми і канали комунікацій. Демонструвати високий рівень здатності до співпраці, в т.ч. в міжнародному контексті.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, дискусії, заняття у вигляді тренінгу, проектна технологія (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, розбір кейсів.
Засоби навчання	Мультимедійні технології, презентації, інформаційно-комунікаційні системи, інтернет-сервіси.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН10.

Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати теорії особистості та їх використання в управлінській практиці. Володіти інструментарієм ефективного управління командою та вирішування конфліктних ситуацій. Вміти аналізувати особисті якості лідера та на їх основі визначати ефективний стиль керівництва. Знати та вміти обирати моделі корпоративної культури. Володіти інструментарієм створення системи навчання і розвитку. Вміти оцінювати лідерський потенціал. Виконувати функціональні обов'язки в групі, розподіляти ролі в команді; оцінювати ідеї та пропозиції. Знати методи постановки командних цілей та оцінки їхнього досягнення.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, дискусії, заняття у вигляді тренінгу, проектна технологія (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, розбір кейсів.
Засоби навчання	Мультимедійні технології, презентації, інформаційно-комунікаційні системи, інтернет-сервіси.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН12

Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати основи стратегічного планування та прийняття управлінських рішень у сфері управління командами в агрономії
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, дискусії, заняття у вигляді тренінгу, проектна технологія (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, розбір кейсів.
Засоби навчання	Мультимедійні технології, презентації, інформаційно-комунікаційні системи, інтернет-сервіси.

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ РОБОТИ

Тема 1. Теоретичні засади лідерства в сучасному світі		
Результати навчання ПР1, ПР5, ПР9	Кількість годин: лекції - 4, практ. - 2	Література: 1; 2; 3; 6; 7
Опис теми	Лідерство та його аспекти. Визначення основних понять. Основні підходи до визначення феномену лідерства. Сучасне бачення лідерства як умови успішної діяльності. Лідерство та управління. Сутнісні характеристики лідерства. Типологія лідерства. Концепції і теорії лідерства, природа лідерства. Моделі особистості, структура лідерських якостей. Стили лідерства. Сучасні стандарти лідерства, лідерство в умовах воєнного стану.	
Тема 2. Основи управління командами		
Результати навчання ПР1, ПР5, ПР9, ПР10	Кількість годин: лекції - 2, практ. - 2	Література: 3; 4; 8; 9; 12; 16
Опис теми	Команда, основні підходи до визначення та формування команди. Модель команди організації: характерні ознаки, рольова структура, принципи взаємодії, умови формування команди, особливості діяльності різних видів команд. Життєвий цикл та етапи формування команди. Формування та розвиток навичок командної взаємодії. Форми керівництва командою. Сучасні тенденції в управлінні командами. Особливості управління командами при віддаленій роботі	
Тема 3. Лідерство в управлінні командами		
Результати навчання ПР1, ПР9, ПР10, ПР12	Кількість годин: лекції - 2, практ. - 2	Література: 3; 8; 9; 12; 16
Опис теми	Роль лідера в управлінні командами. Керівництво, влада та лідерство. Джерела влади лідера в організації. Залученість команди. Лідерство та мотивація у команді. Стимулювання креативності та генерування ідей в команді, проектна діяльність. Лідерство і розвиток команди. Інструменти розвитку. Модель компетенцій. Професійний та кар'єрний розвиток. Оцінка та розвиток потенціалу. Індивідуальна траєкторія розвитку. Коучинг, менторство, наставництво	
Тема 4. Комунікації в управлінні командами. Комунікативна компетентність лідера		
Результати навчання ПР9, ПР10	Кількість годин: лекції - 2, практ. - 2	Література: 4; 5; 8; 13; 14; 15
Опис теми	Поняття комунікації та її роль в процесі управління командою. Комунікативна компетентність лідера. Стиль і стратегія міжособистісної комунікації. Комунікативна культура. Види, форми і канали комунікацій. Навички ефективної комунікації. Сучасні комунікативні технології в управлінні командами. Правила зворотного зв'язку в команді. Правила побудови ефективних комунікацій	
Тема 5. Психологічні аспекти лідерства та управління командами		
Результати навчання ПР1, ПР10	Кількість годин: лекції – 4 практ. - 4	Література: 3; 6; 9; 10; 11; 12; 16
Опис теми	Теорії особистості та їх використання в управлінській практиці. Психологічна структура особистості. Харизма як об'єкт дослідження в лідерстві. Поняття та основні положення теорії емоційного інтелекту. Емоційне лідерство. Розподіл ролей в команді. Психологічний профайлінг. Теорія психологічних маніпуляцій	

Тема 6. Лідерство та корпоративна культура		
Результати навчання ПР1, ПР10	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 3; 6; 9; 10; 11; 12; 16
Опис теми	Значення культури у формуванні та розвитку команди. Етичні цінності організації. Моделі корпоративної культури. Лідер як соціальний архітектор. Соціально-психологічний клімат. Стратегії, технології та методи управління конфліктами в команді.	

Форми та методи навчання
Навчання відбувається у вигляді лекційних та практичних занять, індивідуальних та групових консультацій. Серед методів навчання використовуються інтерактивні лекції, обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); дискусії та семінари (індивідуальна та групова форма роботи); ділові та рольові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, дослідження, розбір кейсів.

Обладнання для мультимедійних презентацій, інформаційно-комунікаційні системи, сервіс Google Meet, навчальна платформа Moodle

Система оцінювання знань студентів проводиться у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>
Передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
17	16	17	17	17	16	

У разі вчасного та якісного виконання поточних завдань та підсумкових контролів здобувач отримує обов'язкові бали:

- до 60 балів – виконання практичних завдань, а також додаткові бали за участь у конференціях, конкурсах, проєктах, самостійному вивченні онлайн-курсів (до 10 балів).

Усі модульні контролю проходитимуть у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Близнюк, Т., & Близнюк, О. (2024). Сучасні теорії лідерства: крос-культурний аналіз. Економіка та суспільство, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-42>
2. Зоря П.С., Шафранова К.В., Дивинська Ю.А. Теорія лідерства: опорний конспект лекцій. Київ, Університет «Україна», 2024. 55 с.
3. Копчак Ю.С., Матвеев М.Е., Моторнюк У.І. Особливості впливу різних стилів лідерства на управління підприємством. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 35 (74). № 2, 2024. С. 33–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/74-2-7>
4. Лідерство в питаннях та відповідях [Електронний ресурс] /Mahindra Satyam. URL: <http://www.mahindrasatyam.com>
5. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
6. Перерва І.М. Стилі керівництва та їх місце в управлінні діяльністю підприємства. Бізнесінформ. 2023. №2. С. 241–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-2-241-248>
7. Сучасні стратегії лідерства: міжнародний аспект : навч. посіб. / С. О. Федулова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 80 с.
8. Шматько Н.М., Кармінська-Белоброва М.В., Замула О.В. та ін. Менеджмент: організаційна ефективність : навчальний посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 280 с.

Допоміжна література

9. Байрамова О.В., Васильєва О.А., Микитюк Р.І. Вплив лідерських підходів на мотивацію та результативність команди: психологічний аспект. ГАБІТУС, випуск 66. 2024. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.66.17>
10. Буник В. Свідоме лідерство: характеристика та етапи становлення. Академія гостинності. 2020. № 6. С. 60–65.
11. Кожушко, Л. Ф., Фроленкова, Н. А. Лідерство як необхідна складова сучасного менеджменту: стратегія розвитку лідерського потенціалу. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування (4(96)). pp. 36-48.
12. Крамарчук С.П. Менеджмент персоналу: підручник. За ред. В. Я. Брича. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 640 с.
13. Маковоз О.С., Яценко О.М., Горбунов М.П. Зміни вимог до лідерських якостей менеджерів на підприємствах України в умовах воєнного стану Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). 36. наук. пр. Х.: НТУ «ХПІ». 2023, № 1. С.68-72.
14. Фроленкова, Н. А. Комунікативна компетентність лідера в управлінні командою та кадровому менеджменті. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2023. (2(102)). pp. 349-358.
15. Фроленкова Н.А. Участь роботодавців у системі дуальної освіти як елемент формування сучасних компетенцій персоналу. Інноваційні засади управління людськими ресурсами: можливості, виклики, пріоритети досягнення соціально-економічної безпеки: колективна монографія /за наук. Редакцією д.е.н., професора Міщук Г.Ю. – Рівне: НУВГП, 2020. С. 268-280
16. Фроленкова Н.А. Управління життєвим циклом команди: основні інструменти мотивації та впливу. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. 2025. Вип. 3(111).

Інформаційні ресурси в Інтернет

Центр лідерства УКУ. URL: <https://uculeadership.com.ua/>
Академія лідерства. URL: <https://ukrainer.net/ual/>
Програма економічного лідерства. URL: <http://surl.li/fpxut>
Міжнародний центр розвитку і лідерства. URL: <https://ildc.org.ua/>
Міжнародний науковий журнал «Університет і лідерство». Режим доступу: <https://ul-journal.org/index.php/journal>
Щоквартальний науково-практичний журнал «Лідер. Еліта. Суспільство». Режим доступу: <http://surl.li/jbzsu>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Управління власним розвитком.
- Взаємодія з людьми, комунікаційні якості.
- Уміння працювати в команді.
- Критичне мислення.
- Уміння бачити і вирішувати проблеми.
- Уміння сформувати команду.
- Аргументація та переконання.
- Самопрезентація.
- Управління емоціями.

Дедлайни та перескладання

Практичні завдання, які видаються викладачем, повинні бути виконані продовж 14 днів. У разі відсутності на занятті через поважні причини, студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.

У ряді випадків допускається вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі «Оголошення» на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

Неформальна та інформальна освіта

- Лідерство BASIC . URL: <https://prometheus.org.ua/> .
- Лідерство. Освітній ХАБ міста Києва. URL: <https://eduhub.in.ua/>
- Лідерство: теорія та практика британської програми MBA. URL: <http://surl.li/fpxuz>
- Сучасні виклики лідерства. Тренінг-хаб "Апгрейд 10.11: креатив без обмежень". URL: <http://surl.li/fjpce>
- Жіноче лідерство та політична участь жінок. URL: <http://surl.li/fpxvh>

Правила академічної доброчесності

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінка за таке завдання знижується.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються.

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань, розміщених на навчальній платформі Moodle. Студент може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань.

Поєднання навчання та досліджень

Вивчення дисципліни поєднується з виконанням елементів наукових досліджень, що передбачає виконання індивідуальної роботи за обраною студентом темою та її презентацію. Вибір теми, напрямків досліджень, структури презентації узгоджуються з викладачем на початку вивчення дисципліни.

Альтернативою може бути включення здобувачів у різні форми дослідницької діяльності (наукові проекти; підготовка наукових публікацій; участь у конференціях тощо).

Автор
Доцент КМПВ

Надія ФРОЛЕНКОВА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №241
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100